

Rapport

"Provfiske efter illegalt utplanterade signalkräftor i Stora Salungen, Arvika kommun"

Lillerud 2007-01-29

Tomas Jansson
Hushållningssällskapet i Värmland
Projektledare Astacus

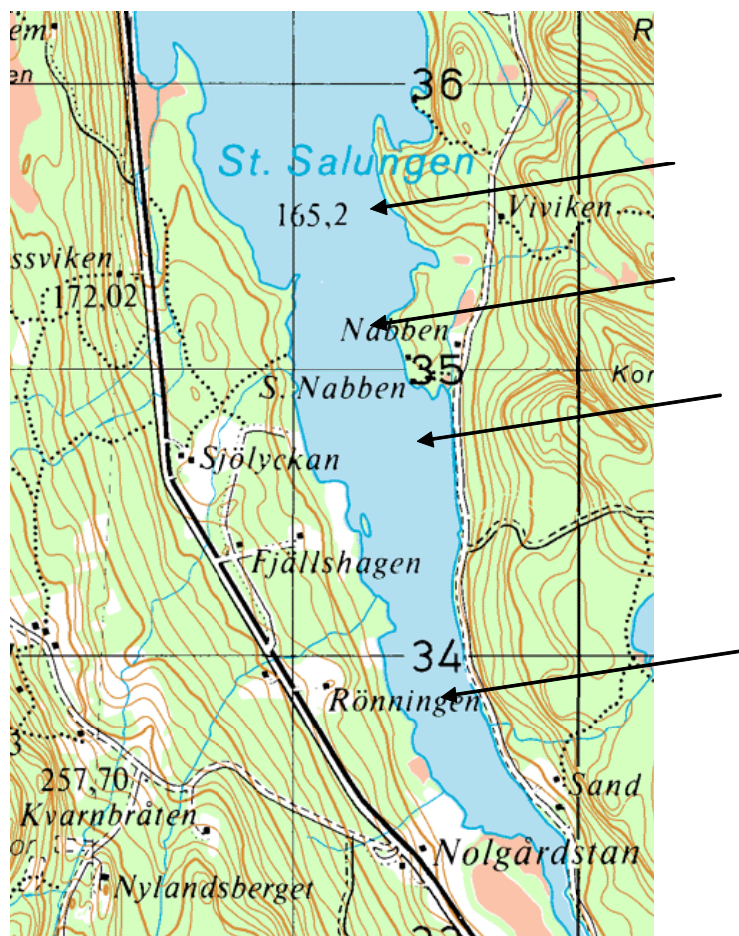
Historik

Historiskt har det funnits mycket goda flodkräftbestånd i Lilla- och Stora Salungen och dess utflöde Fjällsälven/Slobyälven. År 2000 fanns det mycket goda flodkräftbestånd kvar i älven och ett uppskattat fiske bedrevs. I Stora Salungen hade däremot flodkräftorna mer eller mindre försvunnit, troligen pga. av försurningsepoken under 1970-1980-talet. Hösten 2001 försvann flodkräftorna hastigt i Fjällsälven/Slobyälven, kräftpest kunde inte konstateras eftersom inga kräftor skickades in på analys. Fvof ville 2003 snabbt återintroducera flodkräftor i samarbete med Astacus-projektet. Men innan en återintroduktion ville man provfiska Stora Salungen för att undersöka om någon illegalt planterat ut signalkräftor. Kunde man konstatera signalkräftor, som är bärare av kräftpest, var det i så fall troligen orsaken till varför flodkräftorna försvann i Fjällsälven/Slobyälven 2001. September 2003 utfördes ett mindre provfiske utfört av fvof och mycket riktigt kunde man konstatera 1 signalkräfta vid Stora Salungens östra sida. Återintroduktionen fick därmed läggas ned. Så länge det förekommer signalkräftor i ett vatten förekommer även kräftpest.

Hösten 2006 återupptog Mangskogsälvarnas fvof via Mikael Aronsson kontakten med Astacus, de var återigen intresserade av att veta hur utvecklingen av signalkräftorna i Stora Salungen betett sig och om det återigen var tänkbart att utföra en återintroduktion med flodkräftor i Fjällsälven/Slobyälven. Därmed utfördes ett större provfiske för att följa upp provfisket från 2003.

Metod

Provfisket skedde under september 2006 med länkade mjärddar om fem stycken vardera. 22 olika länkar/lokaler undersöktes, de flesta länkarna provfiskades 2-3 gånger vilket ger 220-330 burnätter (det stora intervallet i denna siffra beror på att flera olika personer utförde provfisket och dokumentationen fungerade inte riktigt). Länkarna var placerade på den östra sidan av sjön (se karta, pilarna visar var länkarna var placerade). Till bete användes vitfisk och kräftpellets (kräftpellets för bete inköptes från Granngården). Provfisket utfördes av fiskerättsägare, Astacus samt framförallt Mikael Aronsson Mangskogsälvarnas fvof.

Länkarna med fem mjärddar vardera var placerade utefter den östra sidan av Stora Salungen. Den västra och norra delen av sjön provfiskades inte.

Resultat

Uppskattningsvis fångades ca 120 signalkräfter. Området vid sommarstugorna runt "Nabben" hyste helt klart flest signalkräfter. Det bästa fisket var vid botten som bestod av sten och grova stenblock. Signalkräftorna verkade förekomma framförallt på djup mellan 1,5 - 2,5 meter. På mjuk botten och djup över 0,5 meter fångades ingen kräfta. Söder om "Nabben" finns ett mindre synligt skär. Runt detta skär fångades de största kräftorna. Detta kan vara en slump eller det kan vara lokalen för den illegala utplanteringen som skedde någon gång före hösten 2001. Några av signalkräftorna hade tecken av "Brandfläcksjuka".

Diskussion

Signalkräfter har etablerats i Stora Salungen. Fångsterna blev inte stora, 0,4-0,5 individer/mjärde och natt, vilket tyder på ett klen bestånd. Tätheterna är dock högre vid området runt Nabben. För närvarande finns inga metoder för att slå ut de pestbärande signalkräftorna i Stora Salungen. Därmed finns det inga möjligheter att återigen etablera flodkräftor i Fjällsälven/Slobyälven. Signalkräftorna har troligen sitt ursprung från den nedströms liggande sjön, Värmeln. Signalkräfter har även påträffats vid utloppet ur Mängen, som Slobyälven mynnar i. Även dessa signalkräfter är illegalt utplanterade.

Den illegala utplanteringen i Stora Salungen är mycket olycklig. Bl.a beroende på:

- Stora Salungen ligger högt upp i avrinningsområdet och påverkar ett stort område nedströms.
- Fjällsälven/Slobyälven hade ett mycket bra flodkräftbestånd vid utplanteringsstillfället och som slogs ut helt 2001
- Flodkräftorna var mycket troligt på väg att återetablera sig i de södra delarna av Stora Salungen under denna period. De vattenkemiska förutsättningarna var tillbaka tack vare kalkningen som bedrivits sedan 1980-talet.
- Sammantaget var flodkräftorna på god väg att återetableras och det gamla fisket som en gång bedrevs i området hade mycket goda förutsättningar att återupplevas.

Den eller de personer som utförde den illegala utplanteringen har orsakat fiskerättsägarna i området mycket stor skada, både ekonomiskt, biologiskt och kulturellt. Det är nu mycket viktigt att inte signalkräftorna i Stora Salungen sprids vidare av människan till andra vattendrag. Det finns fortfarande gott om flodkräftor i angränsande avrinningsområden där flodkräftorna är på väg att återetableras och bildar fiskbara bestånd.

Flodkräfta till vänster och signalkräfta till höger.

SYFTE

Syftet med projekt **Astacus** är att vidareutveckla gränsområdet mellan Norge och Sverige till ett skyddsområde/kärnområde för flodkräfta.

Flodkräftsbestånden skall återetableras och stärkas så att de kan utgöra underlag för ett bärkraftigt rekrea- tions- och näringsfiske. Formerna för rekrea- tions- och näringsfiske skall utvecklas inom projektet.

Kräftorna skall indikera rena och friska vatten som skapar en positiv inställning och ett starkt engagemang till att ta tillvara vattnen.

Målsättningen med projektet kan formuleras i två delar där delarna utgör förutsättningar för varandra.

1. Bevarande, stärkande och återintroduktion av flodkräftbestånd inom området.
2. Uthålligt nyttjande av flodkräftbestånden i form av rekrea- tionsfiske och näringsfiske.

FINANSIERING

Projekt **Astacus** finansieras och drivs av följande institutioner och företag;

Europeiska utvecklingsfonden, Norske statlige IR-midler, Länsstyrelsen i Värmland, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Fylkesmannen och kommunen i Östfold , Fylkesmannen och kommunen i Akershus, Fylkesmannen och kommunen i Hedmark, Fiskeriverket, Dals-Eds kommun

PROJEKTLEDNING

Ansvariga projektledare för **Astacus** är;

Tomas Janson, Hushållningssällskapet i Värmland.

Tel. 054-54 56 18, 0708-29 09 23, tomas.jansson@hush.se

Øystein Toverud på Utmarksavdelningen for Akerhus og Østfold.

Tel 0698-111 11, fax 0698-127 27, oystein.toverud@havass.skog.no

Projektägare:

Hushållningssällskapet i Värmland, Lillerud, 660 50 Vålberg

054-54 56 00, www.hush.se/s

Utmarksavdelningen for Akershhus og Østfold, Pb 174, N 1871 Ørje

0047-69 81 11 22 www.utmarksavdelingen.no